

Les cares del maligne

EL MIRADOR

MAGÍ CAMPS
Barcelona

Quatre-cents anys enrere, dos homes de lletra, un a França i l'altre a Anglaterra, van escriure sobre el maligne. El francès el va convertir en personatges de les seves comèdies; l'anglès, en l'eix d'un poema narratiu de més de deu mil versos. El francès era Molière; l'anglès, John Milton. El primer va escriure una trilogia protagonitzada per la maldat: *Tartuf*, *Don Joan* i *El misantrop*. El segon, una reinterpretació de la Bíblia a partir de l'expulsió d'Adam i Eva del paradís, *Paradis perdut*. Som al segle XVII.

Sobre aquesta dualitat en tots els sentits, ahir es van trobar a l'escenari del teatre Romea dos homes de teatre: Sergi Belbel i Andrés Lima. Hi havia dues excuses per celebrar aquesta sessió d'Afora-Focus/Fundació Romea: que enguany se celebra el quart centenari del comediògraf francès i que el festival Grec estrena la versió que ha fet Helena Tornero en castellà del poema de Milton, dirigida per Andrés Lima i dramaturgia de tots dos, que es podrà veure el 26 i 27 de juliol a l'amfiteatre de Montjuïc, amb un equip artístic encapçalat per Pere Arquillué i Cristina Plazas.

Ahir, però, a la sessió del Romea, *La figura del Maligne a Milton i Molière*, els actors que van acompanyar Belbel i Lima van ser Jordi Boixaderas i Cristina Plazas, davant del decorat de *Safo*, que reproduceix en petit l'escenari del teatre romà de Mèrida empaquetat a l'estil Christo, espectacle que es va estrenar justament a la capital d'Extremadura el 7 de juliol, amb Christina Rosenvinge, Marta Pazos i María Folguera, i que ara es pot veure al teatre del carrer Hospital fins al diumenge 24. En aquest escenari, i entre llamps i trons, els participants a la tertúlia d'ahir

van fer una aparició fantasmagòrica digna del millor maligne.

Quan Milton va escriure el seu poema més famós, no es devia imaginar que, segles després, el títol de la seva obra esdevindria un tòpic que va molt més enllà de la literatura i la religió. "Amb la Bíblia i el *Paradis perdut* podem fer dues coses: creure-hi o reinterpretar-los", afirma Lima. I Belbel recorda que el Don Joan de Molière "va ser el primer personatge declaratament ateu de la història".

"La tragèdia de Molière és que volia ser tràgic perquè admirava Corneille, però era petit, rabassut i lleig, com ara jo, i la tragèdia no era el seu fort", continua Belbel. "Per això, al pròleg del *Tartuf*, que us recomano, Molière eleva la comèdia a l'alçada de la tragèdia: amb el somriure també es pot canviar el món".

"Milton, en canvi, sí que creia i escriu una reinterpretació de la Bíblia", declara Lima.

Sergi Belbel i Andrés Lima analitzen la figura del mal a partir de les obres de Molière i Milton

"El *Paradis perdut* s'ha interpretat com un llibre moral, però jo penso que el que interpreta és la moral política. Milton dubta si s'ha de menjar de l'arbre de la ciència, tot i saber que et fa mortal, per això posa en boca de Satanàs aquesta pregunta que li fa a Eva: Quin mal hi ha a voler saber?". Lima hi afegeix: "Volem viure en un lloc on la base és l'obediència? El dimoni està dins del sistema perquè és l'emic, l'adversari. I Eva comet un acte revolucionari".

"Si segueixes el *Paradis perdut*, et converteixes en un radical ultraconservador", afirma Lima. Per això conclou que "la poma, sigui la de Blancaneu o la d'Eva, és molt bona". ●